

ÉNEK-ZENE

A tantárgy célja az együtténeklés örömeivel segíteni a jó hangulat kialakulását, megéreztetni a zene jelentőségét, mozgásos-táncos feladatokat végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előadni. A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyerekek számára járás közben, különböző mozgásokkal érzékelhető a dalokban, mondókákban, zenedarabokban a mérő lüktetés, a ritmus.

A pedagógusok feladata, hogy a tanulók a dalok, mondókák ritmusát fokozódó önállósággal tapsolják, kopogják, a tempó és a dinamika figyelembevételével végezzék a gyakorlatokat. Ismertessenek meg a tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros játékokba.

Eközben felkelthető a figyelem és az érdeklődés a zene és a hangok, a hangszerek megismerése iránt.

Az ének-zenével mint közös nyelvvel lehetőség nyílik a közösség kialakítására, a sérült és nem sérült emberek összekapcsolására.

1–2. évfolyam

A tantárgy szerepe az erkölcsi nevelésben az egyszerű szabályok megértésének, a közösségi életben nélkülözhetetlen türelemnek és várakozni tudásnak, valamint a csoportos helyzetekben, közös éneklések alkalmával alapvető egymásra figyelés igényének a kialakításában és gyakorlásában van.

A nemzeti öntudatot, hazafias nevelést a népi hagyományok, népszokások megismerésével a magyar népi gyermekjátékokon, gyermekdalokon keresztül támogatjuk.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a tantárgy tanítása a felszabadult légkör biztosításával a harmonikus személyiségfejlődéssel, a féltékenység, a gátlás, a szorongás leküzdésével éri el; hozzájárul a reális önbizalom és önértékelés kialakulásához a társas kapcsolatok visszajelzései alapján, megalapozza az alkalmazkodó- és együttműködési képességet.

A testi és lelki egészségre nevelés a mozgás harmóniájának megismerésével, a zene és a mozgás összhangjának megteremtésére törekvéssel, a dalok és zenék hangulatának megfigyelésével történik.

A családi életre neveléshez a családi ünnepek jellegzetes dallamainak alkalomhoz illő hallgatásával, előadásával, megismerésével kapcsolódik.

A médiatudatosságra neveléshez a hangulathoz illő zenék kiválasztásával, a különféle adathordozók és médialehetőségek igénybevételi lehetőségeinek megismertetésével járul hozzá.

Témakör	1. Gyermekdalok – Népdalok	Javasolt óraszám: 40 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Dallamsorok utánzása. Társak testi közelségének, érintésének elfogadtatása, együttműködés.	
Fejlesztési feladatok		Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<p>Leutánozni mozgást, dallamot dúdolni.</p> <p>Együttműködni.</p> <p>Főbb testrészeket megmutatni.</p> <p>Együttműködéssel egyenes vonalon járni, körbejárni, iránytartással lépegetni, guggolni, körben haladni.</p> <p>Örömmel részt venni a közös éneklésben.</p> <p>Bekapcsolódni a közös játékba.</p> <p>Mondóka, dal ritmusával összehangolni a mozgást.</p> <p>Segítséggel rövid párbeszédet előadni.</p>		<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Altatók. – Tenyérjátékok. – Simogatók. – Ujj- játékok. – Hintáztatók. – Lovagoltatók. – Sétáltatók. – Dalok. – Körjátékok. – Felelgetős játékok. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>A tanult dalok, mondókák ismétlése, egyre bátrabb előadása.</p> <p>Dallam dúdolásával, éneklésével baba ringatása.</p> <p>Mondóka, dal ütemére tapsolás, tenyér körkörös simogatása, csiklandozása.</p> <p>Mondókák ritmusára testrészek, tárgyak megérintése, simogatása.</p> <p>Egyszerűbb ujj-kiszámoló, mondókákra tenyér ökölbe szorítása, majd az ujjak egyenkénti nyitása, csukása, rázása.</p> <p>Ritmusra test, törzs, láb hintáztatása jobbra, balra (Hinta, palinta stb.).</p> <p>Rövid mondókákra lovaglás ritmusának érzékeltetése térden ülve.</p> <p>Énekek, mondókák ütemére léptetés, egyenes vonalon, körben (Dombon török a diót stb.).</p> <p>Néhány soros egyszerű dal mozgással kísért előadása (taps, kopogás).</p> <p>Körjátékok játszása egyszerű szabályok betartásával (Ég a gyertya, ég..., Lánc, lánc, eszterlánc stb.).</p> <p>Mondóka, dal ritmusára test, törzs, láb hintáztatása jobbra-balra, előre-hátra.</p> <p>Néhány rövid párbeszédű felelgetős játék megtanulása, pl. Volt nekem egy</p>

	kecském.
Fogalmak	Alszik, ébren van, taps, tenyér, simogatás, csiklandozás, kérdez, válaszol, kar, kéz, tenyér, fej, nyak, törzs, láb, ujjak, ököl, jobb, bal, előre, hátra, ugrik, szalad, vágtat, lovaglás, egyenes vonal, kör, guggolás, megáll, elindul, kapu, híd, kézfogás, átbújás, ló.

Témakör	2. Ünnepek dalai	Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű dallam felismertetése, reprodukálása. Ünnepek megismerése.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
Bekapcsolódni a közös éneklésbe.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Családi ünnepek dalai. – Dalok karácsonyra, húsvétra, anyák napjára. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Születésnapra, karácsonyra, húsvétra, anyák napjára rövid dalok, versek tanulása. Közös előadások iskolai ünnepélyeken.	
Fogalmak	Születésnap, karácsony, húsvét, anyák napja, <i>pünkösöd</i> .	

Témakör	3. Ritmus- és hallásfejlesztés		Javasolt óraszám: 40 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Az egyenletes ritmus érzékeltetése. Hang- és hallásfejlesztés.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Ritmust tapsolni. Utánozni a mozgásokat. Felismerni a gyors és lassú mozgásokat. Együttműködni.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és ingerlő gyakorlatok. – Tempóérezkeltető gyakorlatok. <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <p>Mozgás közben ritmus tapsolása, hangok ritmizálása. Dallamok, mondókák kíséretével gyorsító-lassító mozgások érzékelése. Gyors és lassú mozgás közötti különbség érzékelése. Állathangok megkülönböztetése egymástól. Jól elkülöníthető zörejek, hangok felismertetése. Magasabb és mélyebb hangok közötti különbség érzékelése hangszerjátékok bemutatásával.</p>		
Fogalmak	Ritmus, taps, kopogás, dobbantás, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély; dalok, mondókák, dob, <i>triangulum</i> , cintányér, karlendítés, ujjmozgatás.		

Témakör	4. Zenehallgatás		Javasolt óraszám: 34 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Énekhangok, beszédhangok elválasztatása.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Bekapcsolódni az éneklésbe. Néhány percig a zenére figyelni.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Élőzene hallgatása (dallamok furulyán, gitáron, szintetizátoron stb.). – Egyszerűbb szövegű és dallamú gyermekdalok többszöri eléneklése. – Zenehallgatás hanghordozóról (rádió, magnetofon, DVD). <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Egyszerű dallam hangszeres előadásának többszöri</p>		

	<p>meghallgatása, közös dúdolása. Rövid dalok meghallgatása, közös dúdolgatása, éneklése. Tanult, ismert gyermekdalok meghallgatása. Kedvencek kívánság szerinti meghallgatása.</p>
Fogalmak	A dalokban előforduló fogalmak; halk, gyors, szomorú, vidám.

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló segítséggel tud mozgást utánozni, végrehajtani. Képes segítséggel rövid párbeszédet előadni. Bekapcsolódik a közös éneklésbe, képes társaival együtt közönségnek énekelni. Képes a gyors és lassú mozgásokat differenciálni, követni. Képes együttműködni. Képes néhány percig a zenére figyelni. Szívesen hallgat zenét.</p>
---	---

3–4. évfolyam

Az erkölcsi neveléshez kapcsolódóan az előző évek munkájára alapozva történik meg az egyszerű gyermek- és népdalok érzelmi hangulatának megéreztetése, a bennük megjelenő alapvető emberi értékek, érzelmek megfigyelése.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés a népi hagyományok és a magyar kultúra ápolásával, az ünnepkörök dalainak, zenéinek megismerésével, téri és időbeli relációkban a tájékozódási képesség erősítésével valósul meg.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében a tantárgy kiemelten törekszik az együttműködési készség erősítésére közös énekes-táncos tevékenységekkel, az önbizalom erősítésével, a helyes önismeret fejlesztésével a közösségi környezet visszajelzései alapján.

A testi és lelki egészségre nevelést a tantárgy a zene, a ritmus és a mozgás összefüggésének megfigyeltetésével, a zenének, éneknek egyszerű mozgással történő kísérésével, és az érzelmek megjelenítésének megalapozásával támogatja, amelyhez a lelki állapothoz, hangulathoz illő zenék és énekek kiválasztása, hallgatása is társul.

A családi életre nevelést és a kommunikációs kompetenciákat a családi ünnepekhez kötődő dalok és zenék ismeretének bővítése, készülődés ezek előadására, mondókákkal, gyermek- és népdalokkal a nyelvi kifejezőkészség fejlesztése segíti.

A tantárgy tanítása a médiatudatosságra nevelés fejlesztését a hangulatnak, ízlésnek megfelelő zenék, dalok keresésének segítségével, a médiumok és a zenehallgatás különböző lehetőségeinek bemutatásával; a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztését a társakkal való együttműködéssel, közös éneklés és zenélés keretében az egymásra figyelés erősítésével éri el. Fontos az eredmények elérésében a gyermekjátékokban és táncos produkciókban a partnerrel való kapcsolattartás gyakorlása is.

Témakör	1. Gyermekdalok – Népdalok		Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Felelgetős játékokban aktív részvételre ösztönzés.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p>Ismerni 15–20 gyermekdalt.</p> <p>Részt venni közös éneklésben.</p> <p>A dal szövegét mozgással összekötni.</p> <p>Segítséggel rövid felelgetős játékot előadni.</p> <p>Együttműködéssel utánozni táncleépéseket.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Dalok. – A tanult dalok folyamatos ismétlése, új dalok tanulása. – Körjátékok. – Felelgetős játék. – Táncok énekes kísérettel. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Évszakokról, ünnepekről, állatokról, virágokról szóló dalok tanulása.</p> <p>Rövid dalok mozgással kísért előadása.</p> <p>A dalok szövegének és dallamának egyre biztosabb elsajátítása, változatos ritmuskísérettel (dob, csörgődob, ütőfa).</p> <p>Körjátékok tanulása.</p> <p>Néhány rövid párbeszédű felelgetős játék előadása (Gyertek haza ludaim, Fehér liliomszál stb.).</p> <p>Rida jobbra-balra, utánzással.</p> <p>Zárt rida: kis térdhajlítással előre.</p> <p>Keresztbe lépés és féltalpon oldalt lépés.</p>		
Fogalmak	A dalokban található fogalmak: zsebkendő, koszorú; kör, guggolás, kapu, híd, átbújás, kézfogás <i>keresztbe</i> , oldalt, jobbra, balra, ugrás, megtámasztás, utánzás, kérdés, felelet.		

Témakör	2. Ünnepek dalai		Javasolt óraszám: 40 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Érzelmi kapcsolatok kialakítása az ünnepekkel.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p>Az adott ünnepnek megfelelő rövid dalt segítséggel énekelni.</p> <p>Ünnepeken énekelni társakkal és</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ünnepek dalai. – Új szokások kialakítása a szűk közösség ünnepeihez 		

önállóan.	<p>kapcsolódva (születésnapok, karácsony, anyák napja).</p> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Karácsonyra, húsvétra, anyák napjára, születésnapra, pünkösdre dalok tanulása, éneklése. Aktuális ünnepre rövid műsor készítése és előadása, közös- és egyéni szereplési lehetőségek. A születésnapok, névnapok számontartása, az ünneplés megszervezése.</p>
Fogalmak	Karácsony, húsvét, anyák napja, pünkösd, születésnap, az ünnepekhez kapcsolható fogalmak. Műsor, várakozás, siker feladat, vállalás.

Témakör	3. Ritmus- és hallásfejlesztés		Javasolt óraszám: 40 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Ritmus visszaadása tapssal, kopogással. Hang- és hallásfejlesztés.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p>A mozgás és a dal ritmusát összehangolni.</p> <p>Önállóan előtapsolni a csoportnak.</p> <p>Játékot elindítani tempó megadásával.</p> <p>Hangzás alapján hangszer felismerni.</p> <p>Felismerni a hangszerek hangjának különbözőségét.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és gyorsító gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Ritmushangszerek használata. <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <p>Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása. Lassú-gyors járás kísérése tapssal, dobolással. Tempótartás játékos mozdulatokkal. Egymástól eltérő zörejek, hangok felismerése. Társak és felnőttek hangjának felismerése és elkülönítése magnóról. Dob, cintányér, triangulum megszólaltatása. Hangfelismerési gyakorlatok bekötött szemmel: hangszer hangjának felismerése.</p>		
Fogalmak	Csigavonal, hullámvonal, kivárás, újraindítás, gyerek, felnőtt, magas, mély; taps, koppantás, erős lépés, lábütögetés, <i>kivár, újraindít, tempót tart, dalritmus, egyforma, egyenletes ritmus.</i> Fából, fémből készült hangszerek. Halk, hangos, <i>tompa</i> , éles, fa, fényes, csengő.		

Témakör	4. Zenehallgatás		Javasolt óraszám: 34 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A kulturált zenehallgatás kialakítása.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p>Felismerni az adott ünnepnek megfelelő zenedarabot.</p> <p>A zene hallgatásához szükséges figyelmet és fegyelmet kialakítani.</p> <p>Elsajátítani a kulturált zenehallgatás szabályait.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Évszakokhoz kötődő zenék hallgatása. – Kedvenc zene megmutatása társaknak (DVD, kazetta, stb.). – Megzenésített gyerekversek hallgatása élő és gépzenei előadásban. – A mindennapokban hallható zene közös hallgatása, elemzése. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Már ismert dalok, dallamok hallgatása az ünnephez kapcsolható hangszerelésben, speciális hangszerekkel, pl.: karácsonyi orgonamuzsika, harangjáték stb.).</p> <p>Türelmesség és udvariasság a közös zenehallgatás során.</p> <p>Élő koncerten részvétel, az alkalom előtt az előadó eddigi produkcióinak megismerése (kazetta, DVD), a legkedvesebb dalok megtanulása, közös éneklése.</p> <p>A zenedarabokban szereplő hangszerek, és az előadó énekes felismerése, a darab hangulatának, dinamikájának megállapítása.</p>		
Fogalmak	Orgona, harangjáték, türelem, sorra kerül, kedvenc, választás. Ütemezve éneklés, dal, ritmus, zene, vers.		

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló ismer 10–15 verset, gyermekdalt, segítséggel elő tudja adni. Tud lá-lá-val énekelni.</p> <p>Képes a dal szövegét mozgással összekötni, együttműködéssel a lépéseket utánozni.</p> <p>Tud együttműködéssel szerepjátékot játszani.</p> <p>A tanuló tud az ünnepeken énekelni, társakkal és önállóan is.</p> <p>A tanuló ismer hangszereket, ismeri a hangos, halk fogalmát, és tudja differenciálni.</p> <p>Képes a dal ritmusát segítséggel tapsolni, kopogni.</p> <p>Képes társaival is kontaktust teremteni játék közben.</p> <p>A tanuló képes a zene hallgatásához szükséges figyelmet és fegyelmet tanúsítani.</p>
---	---

A tantárgy tanítása lehetőséget teremt a közös szabályalkotás gyakorlására, az alapvető emberi értékekhez, érzelmekhez kapcsolódó zenék, dalok keresésére, kiválasztására. A nemzeti öntudatot, hazafias nevelést a közösségi eseményeken, ünnepeken keresztül a nemzeti hovatartozás és összetartozás szerepének felismertetésével és legfontosabb nemzeti ünnepeink zenéinek, dalainak megismerésével erősíti.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében nagy szerepet játszik, a fokozódó együttműködéssel végzett közös tevékenységgel és a reális önértékelés fejlesztésével az önbizalom megerősítésére.

A családi életre nevelésben a tantárgy nagy szerepet játszik a családi ünnepek, hagyományok ápolásának kulturált gyakorlásával, a készülődés fontosságának felismertetésével, a testi és lelki egészségre nevelésben az érzelmek zenére történő, mozgással való kifejezésének fejlesztésével.

A médiatudatosságra nevelést a zenei igényeknek megfelelő médiumok kiválasztásának és elérésének megismertetésével és gyakoroltatásával éri el.

Témakör	1. Gyermekdalok – Népdalok		Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	8–10 dal irányított előadása. Szerepjáték eljátszása.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Néhány népdalt elénekelni. Táncolni önállóan, egyet balra, egyet jobbra lépni. Szívesen játszani körjátékot. Szerepet vállalni szituációs és felelgetős játékokban.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyar népdalok. – Magyar táncok. – Körjátékok. – Felelgetős játékok. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők). Egylépéses csárdás: oldalt lépés + fél súllyal zárás, ismétlés ellenkező lábbal. Párválasztók, kifordulós körjátékok. Rövid szituációs gyakorlatok előadása (pl. Egyszer egy királyfi, Gyertek haza ludaim...).</p>		
Fogalmak	A népdalokban található új fogalmak, különböző népek. Csárdás-forgás, kifordulás, befordulás, irányváltás, motívum, ritmus, dallam.		

Témakör	2. Ünnepekörök dalai		Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Aktivitás fejlesztése irányított helyzetben.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Az ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni. Közösen énekelni társaival.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Családi ünnepek dalai. – Nemzeti ünnepek dalai. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Karácsonyra, húsvétra, pünkösdre, anyák napjára, születésnapra dal, vers tanulása. Toborzó dalok megtanulása, Himnusz, Szózat megismerése.</p>		
Fogalmak	Hagyomány, szokás, ünneplés, megemlékezés, karácsony, újév, vízkereszt, húsvét, pünkösd. Március 15., nemzeti ünnep (augusztus 20. október 23.), Himnusz, Szózat. Katonadalok, megzenésített költemények.		

Témakör	3. Ritmus- és hallásfejlesztés		Javasolt óraszám: 40 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Dallam, szöveg ritmizálása.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p>Ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.</p> <p>Hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.</p> <p>Megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.</p> <p>A halk, hangos, magas, mély beszédet megkülönböztetni.</p> <p>Közösen énekelt dalt adott jelre hangosan vagy halkán folytatni.</p> <p>Néhány hangszeret megszólaltatni.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és gyorsító gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Hang- és hallásfejlesztés. – Ritmushangszerek használata. <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <p>Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása. Kettes lüktetés érzékelése. Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre. Önálló dalkezdés, tempótartás. Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése.</p>		

	Hangerő szabályozása. Belső hallásfejlesztés, dallambújtatás. Fúvós, húros és ütőhangszerek megnevezése.
Fogalmak	Együtt hangoztatás, ütőhangszerek, fém, fa, erősítés, halkítás, kettes lüktetés, ütemhangsúly, hangos, lágy, zümmögő éneklés; hangsúlyos és hangsúlytalan lépés, belép, megáll, tempót tart, magas és mély beszéd, emelkedő, süllyedő dallamvonal.

Témakör	4. Zenehallgatás		Javasolt óraszám: 44 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A megfelelő hangerő megválasztása.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Szívesen hallgatni zenét.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Hangszeres és énekes élőzene hallgatása. – Részvétel zenés koncerten. – A zene pihentető hatásának megtapasztalása. – Hosszabb, összefüggő zenedarab meghallgatása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Társak előadásának meghallgatása. Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.). (Kórusművek, hangszeres darabok, szólóhangszerek, nagyzenekari művek részletei.) Relaxációs zene hatásának megtapasztalása. Gyerekeknek szóló musicalrészlet, pl. A padlás, A muzsika hangjai stb. hallgatása, dúdolása, egyes részletek megtanulása.</p>		
Fogalmak	A szükséges zenei fogalmak (kórus, szóló, zenekar, karmester stb.), kikapcsolódás, pihenés; szólóénekes, kánon, közönség, figyelmes hallgatás, taps.		

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.</p> <p>Képes megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.</p> <p>Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni.</p> <p>Képes megkülönböztetni a halk, hangos, a magas, mély beszédet.</p> <p>Képes ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.</p> <p>Szívesen hallgat zenét, van kedvenc zenedarabja.</p> <p>Képes a dal ritmusát együttműködéssel, segítséggel tapsolni, kopogni.</p>
---	--

7–8. évfolyam

Az előző évfolyamokhoz kapcsolódva tovább folyik a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a szabályok alkalmazásának erősítése, a közös szabályalkotás gyakorlása. A nemzeti öntudat, hazafias nevelés a népi hagyományok, ünnepkörök dalain, mondókáin keresztül, a nemzeti összetartozás érzésének erősítésével történik.

Az önismeret és társas kultúra a közösségben a reális önértékelés kialakításával, csoportos produkciókban történő részvétellel, a társas kapcsolatok és közös tevékenységek segítségével, a személyiség fejlesztésével erősödik.

A testi és lelki egészségre nevelést a tantárgy a különböző hangulatok, érzelmek megjelenítésével a zenére történő mozgásban, a feszültségek levezetésének segítségével, a szorongásos állapotok oldásával, zenei élmények nyújtásával segíti.

A családi életre nevelésben nagy szerepet játszik a családi ünnepek, hagyományok ápolásában való aktív részvétel ösztönzésével.

A médiatudatosságra nevelést a hangulathoz, ízlésvilághoz illeszkedő zenei alkotások különféle médiumok lehetőségei közötti keresésének támogatása, és a tanuló ízlésének megfelelő választás képességének megerősítése, bátorítása segíti.

Témakör	1. Gyermekdalok – Népdalok		Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Verbális memória fejlesztése.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Elénekelni legalább 10 népdalt. Más népek dalaiból egy-egy jellegzetes népdalt ismerni. Műdalokat, kánonokat énekelni.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Magyar népdalok. – Más népek dalai. – Műdalok (Pál, Kata, Péter, jó reggelt, Ég a város, ég a ház is, Künn az ágon újra szól a víg kakukkmadár, kánonok stb.). <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Egyszerű dallamvezetésű népdalok ritmikai előadása. Népdalcsokrok összeállítása, előadása közösen és egyénileg. Más népek dalainak megismerése és éneklése. Kánonok, közismert dalok éneklése közösen, egyénileg, változatos hangszerkísérettel.		

Fogalmak	Párosító, vidám, tréfálkozó, emelkedő, ereszkedő dallamvonal, kötetlen, kötött ritmus; cseh, román, palóc, francia, kánon; oldalt lépés, mellé lépés; francia, olasz, lengyel, román.
-----------------	---

Témakör	2. Ünnepek dalai		Javasolt óraszám: 40 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Aktualitások felismerése, ünnepek elkülönítése.		
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Megfelelő dalt énekelni az ünnepek alkalmából. Az ünnepélyes alkalmakat átérezni.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Családi ünnepek dalai. – Ballagási dalok. – Nemzeti ünnepek és az ezekhez kapcsolódó zeneművek megismerése, egyes darabok megtanulása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Jeles napok dalai, születésnap, névnapi köszöntők. Felkészülés a ballagásra. Az ünnepélyes ballagásra előkészületek, közismert, elfogadott dalok megtanulása, éneklése menet közben. Toborzó dalok. Erkel Ferenc: Himnusz, Egressy Béni: Szózat megtanulása. Tolcsvay: Nemzeti dal, Szörényi-Bródy: István, a király stb. A tanultak számbavétele, csoportosításuk ünnepek, ritmusuk, hangulatuk, hangfekvésük, személyes, érzelmi okok szerint stb. Az ünnepekre tanult ének- és zenedarabok ismétlése.</p>		
Fogalmak	Nemzeti érzés, magyarság, ünnep, szokások, vers, dal, ballagás, búcsú, ünnepelt, kedvenc, felejtés, emlék, egynemű kar, vegyes kar, férfikar, kórus. Karácsony, húsvét, pünkösd, anyák napja, születésnap, keresztelő, lakodalom, ballagás, búcsú, megható.		

Témakör	3. Ritmus- és hallásfejlesztés		Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Hangszerek felismerése és megszólaltatása. Hang- és hallásfejlesztés.		

Fejlesztési feladatok		Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<p>Hallás után énekelni, kétkezes kopogóást előadni.</p> <p>Egy dallamon belül hangerőt szabályozni.</p> <p>Hangszerrel erősíteni, halkítani.</p> <p>Belső hallás kialakulása.</p> <p>Különböző hangszerek hangjait felismerni.</p> <p>Szólamokat felismerni.</p>		<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és ingerlő gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Ismerkedés hangszerekkel. – Ismerkedés az emberi hang sajátosságaival. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Hangerő szabályozása.</p> <p>Fokozatos halkítás, erősítés időtartama.</p> <p>Dallambújtatás. Daltöredékből dal felismerése.</p> <p>Fafűvős, rézfűvős, vonós hangszerek hangjának felismerése.</p> <p>Az énekhangok jellegzetességeivel kapcsolatos megfigyelések, saját hang tudatos megfigyelése.</p>
Fogalmak	<p>Kopogós, tá-ti-ti ritmus, dallambújtatás, kezdés, befejezés, hangmagasság, belépés, megállás, fa, cserép, üveg, fém.</p> <p>Ritmusképlet, alkalmazás, kirakás koronggal, kotta, kottavonal, ritmus, feszített ritmus, lassú tempó.</p> <p>Lassú ének, gyors ének, szólamok, szoprán, alt, gége, hangszalagok, rekedtség.</p>	

Témakör	4. Zenehallgatás	Javasolt óraszám: 44 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A zenei ízlés formálása.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<p>Figyelmes, érdeklődő zenehallgatás, a többször hallott részletek felismerése.</p> <p>Hallás után a dalokat felismerni és elénekelni.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Klasszikus művek részleteinek meghallgatása. – Szórakoztató zenei felvételek hallgatása. – Ismert, népszerű darabok hallgatása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Megfigyelési szempontok alapján néhány mű meghallgatása, egyes részletek megtanulása (pl. Kodály: Esti dal meghallgatása gyermekkori feldolgozásban, Mozart: Varázsfuvola, részlet).</p> <p>Türelem, egymás kedvencének meghallgatása, tiszteletben tartása (műdal, tánczene, diszkózene, rockzene).</p>

	A tanulmányok során megismert darabok többszöri meghallgatása, ismertebb részletek közös dúdolása, éneklése.
--	--

Fogalmak	Zeneszerző, opera, beat, rock, diszkó. Részlet, teljes mű.
-----------------	---

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes segítséggel énekelni legalább 8-10 egyszerű népdalt és eljátszani 1-2 gyermektáncot.</p> <p>Ismeri a Himnuszot és a Szózatot, elhangzásukkor megfelelően viselkedik.</p> <p>Képes észlelni a különbséget a lassú és a gyors zene között.</p> <p>Képes hangszerrel erősíteni, halkítani.</p> <p>Kialakul a belső hallása.</p> <p>Képes felismerni megszólaltatás után a hangszereket.</p> <p>Felismeri a szólamokat.</p> <p>Képes irányítás mellett egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel.</p> <p>Képes irányítás mellett huzamosabb ideig értelmi képességének megfelelő zenét hallgatni.</p> <p>Képes a többször hallott részleteket felismerni zenedarabokban.</p>
---	--